

Kelionės privalumai

- Labai išsamus, dinamiškas, gyvas ir kontrastingas kelionės maršrutas.
- Kruopščiai atrinktos stovyklavietės su įrengtomis palapinėmis, lodžijos, pensionai, svečių namai, viešbučiai.
- Nepamirštami laukinių žvėrių ir paukščių stebėjimo (safarių) potyriai, ypatingo grožio kraštovaizdžiai, stulbinantys ugnikalniai.
- Vienintelė vieta pasaulyje stebėti žmogbeždžiones (šimpanzės ir kalnų gorilas) jų natūralioje gamtinėje aplinkoje.
- Poilsis prie vieno gražiausių Afrikos žemyno ežerų – Kivu (Ruanda).
- Paslaugus ir dėmesingas vietos personalas, patikimi partneriai.
- Profesionalus kelionės vadovas iš Lietuvos, kvalifikuoti vietiniai gidai.
- Trijų kartų maitinimas visos kelionės metu.
- Į kainą įskaičiuoti lankytini objektai.
- [GRŪDOS kelionės į UGANDĄ-RUANDĄ nuotraukų albumas \(nuotraukos V.Rimanto\).](#)
- [GRŪDOS kelionės į UGANDĄ-RUANDĄ nuotraukų albumas \(nuotraukos Ryto Šalnos\).](#)
- [Garsus geografas, keliautojas, leidėjas, visų GRŪDOS ekspedicinių kelionių po Afriką vadovas Rytas Šalna LRT laidoje "Labas rytas" kalbėjo apie kartu su grūdiečiais vasario mėnesį aplankytą šalį - UGANDĄ ir RUANDĄ! Dalinamės laidos įrašu ir siūlome bent trumpam žvilgtelėti į šias unikalias laukinių stebuklų šalis!](#)
- [Gyvenimo kelionė į Afriką. Baobabų alėja ir akistata su kalnų gorilomis.](#)
- [Viešnage Afrikos mokyklose: išbristi iš skurdo gali padėti tik švietimas.](#)

**Profesionalai rekomenduoja!
Išskirtinis pasiūlymas kelionių gurmanams!**

UGANDA – RUANDA

Laukinių stebuklų keliais – nuo pasaulio audrų iki primatų sostinės

Per dešimtmetį grūdiečiai apkeliaavo PAR (Pietų Afrikos Respubliką), Namibiją, Botsvaną, Zambiją, Keniją, Tanzaniją, Etiopiją, Madagaskarą ir Maroką. Kviečiame prisijungti prie mūsų būrelio, įsimylėjusio Afriką ir laukinių gyvūnų stebėjimo safarius!

UGANDA: Entebė – Kampala – Ziva Rino raganosių prieglauda – Merčisono krioklių nac. parkas – Kibalės nac. parkas (primatų sostinė) – šimpanzių stebėjimas – Bigodi pelkės – Karalienės Elžbietos nac. parkas – kruizas Kazingos kanalu – Išašos lygumos – Bvindžio neįžengiamojo miško nac. parkas - kalnų gorilų stebėjimo trekingas

RUANDA: Virungos kalnai - Ugnikalnių nac. parkas – Kivu ežeras – Kigalis

Jei Afriką įsivaizduojate tik kaip skurdžią smėlingą dėmę pasaulio žemėlapyje arba jaučiate jos dar nepažintos tikrovės šauksmą, metas su **GRŪDA** leisti į tyrinėtojišką kelionę po Ugandą ir Ruandą. Tai stulbinanti ir iki širdies gelmių jaudinanti laukinė realybė, kurioje homo sapiens būtų pranoksta gauruotų, raguotų, kanopinių, ilgakaklių, aštriaičių, plėšrių ir sparnuotų būtybių gyvenimas. Tuomet už žmonių kalbą svarbesnė tampa medžių ir krūmų kalba. Už jų pasislėpusios gali būti stebėtinai į mus panašios, o gal mums giminingos būtybės – primatai (šimpanzės ir kalnų gorilos). Afrikos svečiui, kuris iš arti atsargiai ir pagarbiai juos stebi, kiekviena diena – tai vis kitoks atradimų jausmas. Ir kai jau pajusite, kad lyg ir viską atradote, kas įmanoma ir apie ką svajojote, akistatoje su tais mįslingais Juodojo žemyno atogrąžų miškų ir kalnų sutvėrimais užplūvis nauji išgyvenimai. Juos praturtins kerintis peizažas, kur ties pusiauju horizonte dangus ir žemė nutiesia ryškiai mėlyną ir sodriai žalią juostas, kur driekiasi savanos paklodės, kur keroja vešli tropikų lapija, kur tyrai telkšantys ir niršiai sniokšiantys vandenys atsimuša į minkštus kalvų „ritinius“, kur vulkaninės arba ledinės kalnų viršūnės priartėja visatos paslapčių ribą. Kur laikino žygio sunkumas ar patirtus nepatogumus tykant pasakiškų reginių, galiausiai persveria stiprūs, sapnui prilygstantys įspūdžiai ir filmo verti išgyvenimai... Po kelionės, su malonumu prisimindami patirtas jautrias akimirkas Ugandos ir Ruandos laukų ir miškų gilumoje, ir Jūs tarsi dėsite ilgesingą daugtaškį.

UGANDA

Uganda Jums parodys tokią charizmatišką Afriką, kokios dar neregėjote. Būsime atradėjai. Atradėjai pasaulio, kurį kuria savanų ir tankių žolynų platybės, maitina vandens stichija ir kriokliai, saugo pirmąsias girias, valdo egzotiški nyrkstančių rūšių gyvūnai ir nepaprasta augmenija. Vyksite į Merčisono nacionalinį krioklių parką ir nuo laivo denio stebėsite Nilo vandens kūrinių bei pakrančių gyvenimą. Lankysitės Kibalės nacionaliniame parke, ten pamatysite ir pradėsite iš arti pažinti įspūdingiausius, žmonėms giminingus primatus (šimpanzės). Naršysite garsųjį Elžbietos nacionalinį parką, vyksite prie gausiai begemotų ir krokodilų apgyvendinto Kazingos kanalo, o Išašos lygumose stebėsite medžiuose karaliaujančius liūtus. Neįžengiamasis Bvindžio miškas atvers dar vieną Centrinės Afrikos paslapčių

tankmę, kurioje, tarp gigantiškų žinduolių (kalnų gorilų), gyvena mažiausi planetos žmonės – pigmėjai.

RUANDA

Išnaršę Ugandą, vyksite į kaimyninę – Tūkstančio kalvų šalį, kurios skliautą dažnai nušviečia žaibai, žemę amžinai užgulę ramūs vulkanai, o tarp jų tyvuliuoja gražiausi Afrikos ežerai ir krateriai. Kivu, į Nilą tekėjusių upių ir ugnikalnio lavos kūrinys, – ežeras, kuris atskleis Jums mįslingą Ruandos žavesį. Koks jis didingas, kartu – trapus, pajusite lankydamiesi Ugnikalnių nacionalinio parko džiunglėse, Karisimbio ir Bisokės vulkanų akivaizdoje, – gorilų buveinėje po atviru dangumi, kuri buvo tapusi namais ir garsiajai tragiško likimo zoologei Dian Fossey. Kai atsidursite kalno papėdėje, kur tyrinėtoja pradėdavo dienos žygį, arba prie kuklios trobelės, kurioje ši drąsi moteris pragyveno 18 metų, grožėdamiesi dangiškais vaizdais, galėsite pakartoti jos žodžius, nuskambėjusius Michaelo Aptedo filme „Gorilos rūke“: „Apsižvalgykit – arčiau Dievo jau nebeprisieisi“. O viešnagę Ruandos sostinėje Kigalyje užlies pažintis ir su šios šalies bei jos tautų istorija ir kultūra – tokia gyvastinga ir jaudinamai dramatiška kaip ir jos gamta.

Kelionės programa

1 diena. Skrydis į Entebę.. Skrydis iš Vilniaus oro uosto į Entebę su persėdimu.

2 diena. Entebė - Kampala – Merčisono krioklių nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Naktį (paryčiais) nusileisite didžiausiame Ugandos oro uoste Entebėje. Entebė, luganda kalba reiškianti „sostą“, – buvusi pagrindinė kolonistų būstinė, dabartinė prezidento rezidencijos vieta, judriausias ir bene svarbiausias šalies laivybos uostas, vos už 37 kilometrų nuo sostinės. Reikšminga jo, kartu visos Afrikos vertybė, – didžiausias žemyno ežeras, antras pasaulyje pagal plotą gėlavandenis telkinys – Viktorija. Kartu su Uganda jį juosia Kenija ir Tanzanija. Entebė įsikūrusi šiauriniame Viktorijos krante. Anuomet vietinių vadintą Ukerewe, šį ežerą iš europiečių pirmasis išvydo ir žemėlapyje pažymėjo XIX amžiaus anglų keliautojas Johnas Speke'as. Vėliau fantastiškų formų vandens telkinio ir laukinių jo apylinkių tyrinėti ėmėsi kitas anų laikų avantiūristas – Seras Henris Mortonas Stanley. Pasiruoškite – netrukus ir Jus įtrauks pašėlusiai įdomios Centrinės Afrikos grožybės. Beje, atkreipkite dėmesį – išsilaipinote tokioje planetos vietoje, kur ji iš abiejų pusių vienodu atstumu nutolusi nuo Žemės ašigalių. Pusiaujas, einantis per Ugandą, Žemę dalija į Šiaurės ir Pietų pusrutulį. Čia visi dangaus šviesuliai, taip pat Saulė, teka ir leidžiasi statmenai horizontui, o dienos trukmė visada lygi nakties trukmei. Ekvatorius eina tik per Indoneziją, Kolumbiją, Braziliją ir kelias Afrikos šalis, ir Jūs esate vienoje iš jų! Iš pradžių vyksite į viešbutį įsiregistruoti ir trumpam poilsiui. Po pusryčių prasidės pribloškiančių staigmenų pažersianti kelionė. Dokumentikos ir literatūros apie šią pusiaujo kertamą planetos dalį išleista palyginti kukliai. Turizmo industrija dar nesuniveliavo ir nenugludino Ugandos veido. Todėl prieš Jus atsivers autentiški vaizdai ir gyvenimai, kurių neišskaitysite jokiuose kelionių giduose – juos įmanoma pajusti tik apsilankius vietoje. Lydimi gido, leisitės vaizdingu keliu į Merčisono krioklių nacionalinį parką. Pakeliui aplankysite Ziva Rino (Ziwa Rhino) prieglaudą – vienintelių laukinių raganosių namus Ugandoje. Šiuo metu čia glaudžiasi keliolika šių lėtapėdžių stambiagabaričių Afrikos gyventojų. Susipažinkite – Taleo, Moja, Bella, Obama, Augustu, Uhuru ir kiti! Kiekvienas jų – su savo šviesia ar graudžia istorija. Vaikščiodami pėsčiomis, turėsite galimybę pažinti raganosių kasdienybę ir sužinoti, kuo skiriasi afrikiniai ir Azijos arba juodieji ir baltieji raganosiai, kas lemia ragų skaičių ant snukio, taip pat pasidomėti jų savybėmis ir likimais. Pamatysite ir retų rūšių paukščių – jų šiose savanos laukymėse, aprėpiančiose 7000 hektarų, aptinkama net apie 300 rūšių. Po pietų tęsiete kelionę į Merčisono krioklių nacionalinį parką. Vakare, prisisėmę pirmų įspūdžių, pasieksite nakvynės vietą. Nakvynė stovyklavietėje/lodžijoje/pensone/svečių namuose.

3 diena. Merčisono krioklių nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Prasideda išskirtinių nuotykių kupina diena. Ankstyvą rytą dalyvausite vadinamojoje **game drive** programoje – pro mašinos langą stebėsite laukinius gyvūnus. Tuomet pajusite nesužadintą Ugandos charizmą. Kelyje įprasta pamatyti buivolą, dramblių, iš už krūmų išnyrantį leopardą ar liūtą, pievoje tarsi kažko lūkuriuojančią žirafą, maklinėjančią Ugandos pelkinį ožį, afrikinį karpotį ir kitokių gyvių, kurie mūsų lygumas pasiekę nebent tik per egzotiškas pasakas ir animacinius filmus. Po pusryčių ir trumpo poilsio – įsimintina, visiškai kitokia nei iki šiol teko mėgautis – ne tik maloni, bet ir šiek tiek išspausianti prakaito – kelionė prie Merčisono krioklių. Pirmąją jos dalį praleisite ant vandens kruizė, kitą – ant žemės, kopdami į pritrėnkiantį reginį dovanosiančią vietą. Tad rekomenduojame apsiauti patogius batus ir nusiteikti išsijudinti. Bet pirmiausia, patogiai įsitaisę laive, žiūrėkite žemyn ir į krantus – išvysite garbingiausius ir svarbiausius Nilo personažus: galbūt pamatysite iš vandens iškylantį ar krante savo auką hipnotizuojantį krokodilą, dramblių ar hipopotamų maudynes. Puota Jūsų akims, daug darbo fotoaparaturai ir filmavimo kamerai. Mėgaukitės proga, kai galite įamžinti Nilo gyvenimo epizodus kaip neįkanojamas lauktuves namo. Galiausiai ruože tarp Kiogos ir Albertos ežerų, Nilo aukštupyje, priartėsite garsiausią ir galingiausią šių apylinkių krioklį. Toliau eisite pėsčiomis į kalvos viršūnę, kad pamatytumėte, kaip sraunus upės vanduo verčiasi siauru, 7 metrų pločio, tarpekliu ir švokščia žemyn nuo 43 metrų aukščio slenksčio... Pirmas europietis, susidūręs su šia pasitusia Ugandos vandens banga, – britų keliautojas Samuelis Beikeris. Pamėginkite įsivaizduoti, kaip atvykėlis iš tolimosios Europos turėjo čia jaustis XIX amžiuje, kai ir įtarieji čiabuviai, ir juos supanti gamta buvo regėjusi tik vieną kitą ateivį iš sunkiai pasiekiamo, nežinomo ano planetos galo, toli nuo pusiaujo. Grįžimas į nakvynės vietą. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensone/ svečių namuose.

4 diena. Merčisono krioklių nacionalinis parkas – Kibalės nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Esate aplankę miestus, kurie vadinami kultūros ar istorijos sostinėmis. Žinote senųjų gyvenviečių, kurios vadinamos imperatorių ar karalių sostinėmis. Kai kurie siautulingi planetos lopinėliai laikomi pramogų, festivalių, madų sostinėmis. Esate viešėję daugybėje sostinių. Tačiau šiandien pabuvosite ypatingoje – pasaulio primatų sostinėje. Taip vadinamas Kibalės nacionalinis parkas. Į labiausiai beždžionių apgyvendintą vietą Afrikoje turėsite vykti tinkamai pasiruošę: pasirūpinkite ilgarankoviais apsiaustais ir lietpalčiais, patogia, vandens nepraleidžiančia avalyne –

jos Jums prireiks ir per kitus trekingus. Taigi, papusryčiavę vyksite į atogrąžų miškus, kur veisiasi žmogui stebėtinai artimi sutvėrimai – primatai. Čia jų aptinkama 13 rūšių, tarp kurių – ir šimpanzės. Kibalės nacionaliniame parke jų gyvena iš viso apie pusantro tūkstančio. XX amžiuje nuo brakonierių smarkiai nukentėję primatai dabar vis labiau saugomi, kad neišnyktų. Tai Jums bus pirmosios subtilaus beždžionių etiketo ir jų pažinimo pamokos. Tiesa, Ugandos atogrąžų tankmės – tai ne zoologijos sodas, į kurį suvaryti gyvūnai prižiūrimi tarp aptvarų. Ši kelionė tuo ir išskirtinė, kad Jūs niekada nežinote tiksliai, koks sutvėrimas tą akimirką netoliese slėpsis, o koks, atvirksčiai, išlįs prieš pat Jūsų akis. Visada reikia būdrauti, būti pasirengus netikėtiems reginiams ir išlikti santūriems visiškai šalia išvydus kieno nors snukį, leteną ar uodegą. Net jei šį kartą šimpanzės neskubės Jums pasirodyti, Jus lydės jaudinantys atradimai. Juk Kibalės nacionaliniame parke aptinkama apie 70 rūšių žinduolių. Tik keli iš jų – mėlynieji ir raudonieji dukeriai, sitatungos, afrikiniai leopardai, bizonai. Liūtai čia negyvena, bet kai kada svečiuojasi. Paukščių rūšių suskaičiuojama apie 370, tarp jų – ilgauodegės gegutės, ryškių spalvų derme žvilgsnį prikaustantys žvirblinių būrio pitiniai, pilkosios papūgos. Skraidžioja apie 250 rūšių drugelių. Tačiau ten lankantis už statistiką ir skaičius reikšmingesni – pojūčiai. Dar kartą stipriai pajusite, kad Afrika – tai knibždanti, kurkianti, skrajojanti ir bruzdanti – tuo ypač brangi – gyvoji enciklopedija, pilna ryškių spalvų, rafinuotų formų ir pačių įdomiausių garsų, kurių tolimesnis likimas priklauso ne tik nuo mums nepavaldžių gamtos stichijų ir dėsnių, bet ir nuo mūsų pačių požiūrio, atsakomybės ir santykio su aplinka. Vakare pailsėkite, kad kitą dieną pilni naujų jėgų vėl leistumėtės į tyrinėtojiškus nuotykius ryškios žalumos, šimpanzių bei kitų orių ir lėtapėžių, judrių ir greitų, plėšrių ir meilių gyvių apsuptyje. Jei šiandien dairydami aplink ir nepastebėjote pro šalį lekiančios arba tupinčios kokios nors Afrikos įžymybės, gali pavykti ją išvysti ir įamžinti rytoj. Nakvynė stovyklavietėje/lodžijoje/pensione/svečių namuose.

5 diena. Kibalės nacionalinis parkas – šimpanzių stebėjimo trekingas – Bigodi pelkės.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Atsibundante krašte, kuris vos prieš kelias dienas Jums buvo dar tolimas ir menkai pažįstamas. Po truputį jį vis labiau pažįstate. Papusryčiavę su safarių gidu važiuosite į **Kanianču turistų centrą** susitikti su reindžeriais ir išklausti šimpanzių stebėjimo instruktažo. Pastebėta, kad šimpanzėms pavojingi virusai, todėl prie jų gali prieiti tik sveikas, užkratų neplatinantis žmogus. Iš anksto atkreipiame dėmesį, kad parko lankytojai, sergantys gripu, į šimpanzių teritoriją neleidžiami. Ši nykstanti rūšis – ypač jautri ir pašaliniais trikdžiams. Todėl turistų skaičius ribojamas, grupes sudaro iki 6 žmonių. Primatų stebėjimo trukmė taip pat ribojama. Trekingo metu reikia paisyti tam tikrų taisyklių. Pavyzdžiui, nevalgyti prie primatų, juos fotografuojant nenaudoti blykstės, nedaryti staigių ir agresyvių judesių. Gali pasisekti vos už 8 metrų išvysti maisto ieškančias, uogas, augalų dalis renkančias ar vabzdžiais besistiprinančias, viena kitai kailį kasančias, žaidžiančias ar nuo medžio ant medžio šokinėjančias beždžiones. Šimpanzės laikosi būriais, tačiau jų skaičius dažnai kinta. Grupę sudaro iki 25 narių. Tarp jų pastebima aiški hierarchija. Smulkiau apie visa tai Jums papasakos vietinis žinovas. Zoologai nustatė, kad lengviausia šimpanzių ieškoti arti vietų, kur pavyksta rasti medžiuose jų paliktus, iš šakų supintus naktinius gultus. Dieną šimpanzės ilsisi medyje arba ant žemės įrengtame lizde. Tačiau svarbu suprasti, kad primatai gyvena ne dėl turistų akių, o sau, migruoja iš vietos į vietą, iš būrio į būrį. Mokslininkams tenka praleisti dienų dienas šių primatų tykant ir kantriai išlaukti, kol ieškomi gražuoliai pasirodo. Jiems tenka pasislėpus už krūmo tyliai tupėti nė nesukrutant ir nenusičiaudant, kad stebimas primatų būrys neišsigąstų, nesupanikuotų ir neišsisklaidytų. Net ir patyrę primatų pėdsekiai išsiugdė ištvermę ir kantrybę ir žino, kad nebūtinai iš pirmo karto išpuola sėkmė per nustatytą laiko terminą juos aptikti. Taigi, ir Jūsų laukia nekasdieniška malonus, tačiau ypač atsakingas, fizinių jėgų pareikalausiantis darbas. Papietavę Ugandos gyvūnijos bei augmenijos tyrinėjimus tęsėte **Magombe pelkėse, Bigody srityje**, apžiojančioje iš viso 560 kvadratinį kilometrų plotą. Susitikimai su laukiniais sutvėrimais ir čia – nesurežisuojami. Jūs nežinote, tik galite sau leisti paspėlioti arba su bendrakereliviais lažintis, ką pamatysite: galbūt juoduosius ar baltuosius kolobus, gal raudonuoodeges markatas. Gali būti, kad į Jūsų akiratį papuls ir raudonieji kolobai, įspūdingosios abisinės gvėrecos, pavianai, arba kitaip – babuinai, ir vainikuotosios markatos, dėl žvilgaus tamsaus kailio su mėlynu atspalviu anglų kalba vadinamos blue monkeys („mėlynos beždžionės“), sitatungos, mangustos. Gali būti, kad išvysite tokius paukščius, kokie, regis, išskrido iš sufantazuoto, sapnų ar surrealistinį pasakojimą atspindinčio dailininko paveikslo. Bigodi – sparnuotų sutvėrimų šventovė. Daugybė, apie 200 rūšių, gražiausių planetos paukščių – visai šalia. Tarp jų – vandeninės vištos, nigritos... Vienas iš Bigodi pelkių garsenybių – grakštus didysis mėlynasis turakas (Corythaëola cristata). Jį galima atpažinti iš stilingos juodos panko skiauterės ir gelsvos papilvės. Kokie amžinai gražūs gyvieji Žemės kūriniai pasirodys Jums...? Atvykimas į nakvynės vietą. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensione/ svečių namuose.

6 diena. Kibalės nacionalinis parkas – Karalienės Elžbietos nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Pusryčiai. Keliausite į šalies pietvakarius, link **Karalienės Elžbietos nacionalinio parko**. Tai ypač svarbus taškas Jūsų tyrinėjimų žemėlapyje. Šios įspūdingosios laukymės išsidriekusios beveik 2 000 kilometrų plote tarp Edvardo ir Džordžo (Dveru) ežerų, kuriuos jungia hipopotamų ir krokodilų gausiai apgyvendintas Kazingos kanalas. Ilgaamžį įspūdį žada jau vien kelias į Rvenzori, arba Mėnulio kalnų su Nilą maitinančiomis ledinėmis viršūnėmis supamą parką. Įvažiuosite pro Šiaurinio kraterio apylinkes, puošiamas fantastiškai dailaus peizažo. Jį slėnyje užpildo nuostabūs ežerai ir pievos. Karalienės Elžbietos parkas įkūnija turtingą ir spalvingą Afrikos gamtos grožį: daugybė žiojinčių kraterių, žalios kalvų bangos, savanos laukai, drėgnieji miškai, derlingosios pelkės, plačios Išasos lygumos ir jas gaubiantis beribis tamsiai melsvas dangus... O jei šį stebuklinį Ugandos piešinį prisiartintumėte arba pažvelgtumėte į jį tarsi pro padidinamąjį stiklą, atrastumėte liūtą, snaudžiantį figos medyje, po juo, ant žemės, pasilikusią mamą liūtę su tarp jos letenų bandančiu įsirangyti lipšniu mažyliu, žolynais klampsinčių dramblių gaują, tarp aukštų lapų įsitaissusę šimpanžę, dvėselieną taršančias hienas, po pievą maklinėjantį ilgakoį afrikinį balnaspjį. Į kurią pusę pažvelgsite, vyksta arši kova už būvį. Patys pamatysite, kokių tonų jį įgyja liepsnojančio saulėlydžio akivaizdoje. Tačiau šios dienos vakarinis safaris – tik preliudija į pažintį su nuostabą žadančiu populiariausiu Ugandos nacionaliniu parku. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensione/ svečių namuose.

7 diena. Karalienės Elžbietos nacionalinis parkas – ypač efektingas laukinių gyvūnų stebėjimo kruizas Kazingos kanalu.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Po ankstyvų pusryčių stebėsite laukinių gyvūnų rytą. Jei anksčiau dar neišvydote arba vėl norėtumėte pagauti unikalių gyvųjų vaizdų, galbūt šiandien pavyks pamatyti liūtą, leopardą, antilopę, šakalą, afrikinį karpotį ar dar kokią nors būtybę, apie kurią išvis nenučiuokėte arba tik atsargiai svajojote. Po pietų Jūsų laukia kruizas į Edvardo ežerą **Kazingos kanalu**. Nors Edvardas – mažiausias iš visų didžiųjų Afrikos ežerų, vis tiek įspūdingų apimčių. Šiaurės rytų ir pietvakarių kryptimi jis ištįsęs į 77 kilometrų ilgį, o atstumas tarp krantų siekia iki 40 kilometrų. Didžiausias gylis – 112 metrų. Nustebsite, kokia gausybė gyvių gali sutilpti pakeliui į ežerą 32 kilometrų vandens ir jo smėlėtų pakrančių ruože bei 2 ar 3 Jūsų gyvenimo valandas. Dar labiau nustebsite, kad jų karalystę nuo laivo platformos galima stebėti vos kelių metrų atstumu. Ar nusiteikę vienam egzotiškiausių gyvenimo turų? Kazingos vandenys – tai dramblių pamėgta prausykla. Įprastas vaizdas – kaip mama dramblienė čia atveda išsimaudyti savo mažylius. Galėsite gėrėtis ir kaip sau ramiai plaukioja begemotai. Tai viena

labiausiai pasaulyje hipopotamų apgyvendintų vietų. Kai kada iš vandens išnyra krokodilai. Kartais čia ateina atsigerti liūtai ir leopardai. Krantus nutūpę dešimtys ir šimtai paukščių: pelikanai, kormoranai, geltonieji garniai, baltaveidės medžasės. Galėtume dar ilgai vardyti rūšis žinduolių ir sparnuotų gražuolių, kurie pamėgę Kazingą. Bet gigantiški – įvairiomis prasmėmis – įspūdžiai, patiriami čia gyvai, parbloškia bet kokius pasakojimus. O kad Afrikos gyviai fotogeniški ir atrodo visada žavingi net ir specialiai nepozuodami, Jūs jau žinote ir iš ankstesnės patirties. Tik pasilikite dar laisvos vietos kortelės atmintinėje bei asmeninių nuotykių archyve. Nakvynė stovyklavietėje/lodžijoje/pensione/svečių namuose.

8 diena. Karalienės Elžbietos nacionalinis parkas – Bvindhio neįžengiamojo miško nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Pusryčiai. Šiandien įsitikinsite, kad keturkojų ir sparnuotų centrinės Afrikos gyventojų bei aplink juos augančių ir krutančių įdomybių įvairovė – neišsemiamą. Atsisveikindami su Karalienės Elžbietos nacionaliniu parku, užsuksite į **Išašos** lygumų sritį, kurioje viešpatauja medžiai ir... į juos įsiropštę liūtai. Ant šakų šie didingieji Afrikos galiūnai ilsisi, miega, būdrauja, tyko savo grobio. Galiausiai Ugandos atvirukai ir neįtikėtinai atrodę svetimi pasakojimai Jums virs nepamirštamomis tikrovės akimirkomis, ir jau nebekils klausimas, kas čia iš tikro karalius. Dar vienas šios dienos tikslas – pasiekti 331 kvadratinio kilometro ploto pirmąsį gyvosios gamtos pasaulį, tiksliau, Kongo ir Ruandos pasienyje, 1000 – 2600 metrų aukštyje besidriekiantį **Bvindhio neįžengiamojo miško nacionalinį parką**. Bene svarbiausias faktas – kad čia gyvena daugiau nei pusė visų pasaulio kalnų gorilų. Apsistoję nakvynės vietoje, gerai pailsėkite – ir vėl laukia didieji atradimai bei naujos pažintys Afrikos atogrąžų ir paslapčių tankmėje. Nakvynė stovyklavietėje/lodžijoje/pensione/svečių namuose.

9 diena. Bvindhio neįžengiamojo miško nacionalinis parkas – kalnų gorilų stebėjimo trekingas – Batva pigmėjai.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Po pusryčių, pasiėmę lietaučius ir apsiavę ilgaaulius ar drėgmei atsparius batus, vyksite į vieną iš parko centrų, kur susitiksime su reindžeriais ir susipažinsite su gorilų stebėjimo taisyklėmis. Jau iš ankščiau žinote, kad primatai – labai jautrūs sutvėrimai, užsikrečia daugeliu žmonių ligų. Dar kartą priminsime, kad sergantieji peršalimo ligomis gali būti neįleisti. Žygyje dalyvauja nedidelės, iki 8 stebėtojų grupės. Trekingas vyksta Rušagos, Buhomos arba Nkuringo sektoriuje. Vieta, kurioje lankysitės, kitokia nei iki tol Jūsų išmaišytos Ugandos savanos. **Bvindhio nacionaliniame parke** saugoma pirmąsytė giria, kurios žmogus dar neužvaldė. Dvikojų homo sapiens ji mažai paliesta ir dar ne iki galo pažinta. Bet tyrinėtojiškam azartui nuteikia jau vien mokslininkų turimos žinios. Antai miško džiunglėse aptinkama 120 žinduolių, apie 350 paukščių, daugiau nei 200 drugių, beveik 30 varliagyvių rūšių, auga maždaug tūkstantis žiedinių augalų rūšių. Ypatingos Bvindhio neįžengiamojo miško gyventojos – gorilos, stambiausi primatai (suaugę sveria nuo 140 iki 270 kilogramų, užauga iki 2 metrų ūgio). Kaip ir šimpanzės, gorilos – panašiausios į žmogų ir išvaizda, ir elgesiu, jų ir žmogaus DNR sutampa beveik visu 100 procentų! Vidutinė gorilų gyvenimo trukmė – apie 35 metai, tačiau seniausios žmonėms žinomos gorilos gali sulaukti ir 50, 60 metų. Kas tai – mūsų tolimųjų protėvių giminaičiai? Pažvelkite į jų akis – kokie protingi žvilgsniai. Patyrinėkite jų tarpusavio santykius. Vietinis primatų pėdsakys Jums dar daugiau papasakos apie jų bendravimo ypatumus, pagal jų kūno sudėtį ir elgseną padės išsiaiškinti būrio hierarchiją, atpažinti jo vadą, mamą, tėvą. Jau žinote, kad primatų pėdsakų ieškoti reikėtų nuo tos vietos, kurioje aptikote jų naktinius lizdus. Tačiau gorilos gali nueiti didelius atstumus, ieškodamos naujų maisto ir vandens šaltinių. Ir per šimpanzių trekingą įsitikinate, kad primatų stebėjimas reikalauja gero fizinio pasirengimo, valios pastangų, didelės atsakomybės, atidumo ir... bent šiek tiek atsitiktinės sėkmės. Nuo žmogaus menkai priklausančioje gyvūnų stebėjimo loterijoje Jums gali nusišypsoti laimė sutikti nebūtinai arba ne vien tik gorilas. Bvindhio džiunglėse gyvena ir paprastosios šimpanzės, baltabarzdės markatos, raudonuodegės markatos, vervetos, absininės gvarecos. Čia aptinkamos ir didžiosios meškinės kiaulės, dryžuotieji šakalai, auksinės katės, afrikinės civetos. Čia galite pamatyti ir sutvėrimų, kurių dar nepaminėjome arba kurių pavadinimų vertimo į lietuvių kalbą nėra sugalvota. Visiškai normalu, jei bent kartą šios kelionės metu iš arti išvydus kokią nors mums, žmonėms, lyg ir artimą, bet mažai pažintą būtybę, Jūsų kūnu perbėgs šiurpai, iš susižavėjimo susigraudinsite arba Jus užplūs gyvenimo įvykio jausmas. Galbūt taip suveiks daili rūko glostomų kalnų magija ar žodžiais neapsakomas ryšys tarp žmonių ir gyvūnų pasaulio. Išbandymų ir laukinių netikėtumų prisodrintą kelionę šį vakarą pajavirins ir susitikimas su čiabuviais. Viešėsime kaime pas mažuosius planetos žmones – iš didžiųjų Afrikos ežerų regiono kilusius **batva pigmėjus**, kurių protėviai jau senovėje nuo tiksliai neatsekamų laikų buvo medžiotojai ir rinkėjai. Jie tolimesnių tautų dėmesį atkreipė jau prieš 4 000 metų. Antai egiptiečiai batvius aprašė kaip žemaūgius, gyvenančius Mėnulio kalnuose. Manoma, kad dalis jų gentainių ilgainiui išemigravo į Kongą. Batviai gyvena ir Ruandoje, Burundyje. Gorilų kaimynystėje, Bvindhio girios pašonėje, likusių pigmėjų saujelė išlaikė senąsias tradicijas ir gentinį gyvenimo būdą. Batviai Jums parodys savo šokus, supažindins su vietos papročiais. Pateksite į dar nepatirtą realybę su savitomis egzistencijos taisyklėmis ir išgyvenimo iššūkiais. Jie atėjūnams tarsi sufleruoja, kokia žmonija marga, įvairi ir trapi. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensione/ svečių namuose. **SVARBU: nacionalinio parko leidimas stebėti kalnų gorilas kainuoja 800 USD (arba 780 EUR) asmeniui - jį būtina užsakyti iš anksto, nes leidimų skaičius yra griežtai ribojamas!!!** Nepageidaujantys kalnų gorilų stebėjimo trekingo, gali užsisakyti kitas ekskursijas ir pramogas: Kaimelio lankymas ir vizitas pas vietos hilerį (gydytoją, šamaną, burtininką...). ~30 USD/asm. Pasivaikščiojimas gamtos taku Bvindhio miške ir paukščių stebėjimas. ~80 USD/asm. Apsilankymas kalnų gorilų gydymo ir dalyvavimas medžių sodinimo talkoje. ~50USD/asm.

10 diena. Bvindhio neįžengiamojo miško nacionalinis parkas – Ugnikalnių nacionalinis parkas (Ruanda).. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Po pusryčių pajudėsite **Ugnikalnių nacionalinio parko** link ir kirsite sieną šalies, kuri yra maždaug tris kartus mažesnė už Lietuvą, bet joje gyvena tris kartus daugiau žmonių. **Ruanda** laikoma tankiausiai Juodojo žemyno apgyvendinta šalimi – 1 kvadratiniam kilometre telkiasi 230 žmonių. Tačiau po dideliais demografiniais skaičiais slypi dar didesnės dramatos, kurias dėl 1994 m. vykdyto genocido vietiniams teko išgyventi. Bet apie tai – vėliau. Lyg kontrastas skausmingai žmonių patirčiai – gamtos jiems padovanotas prabangus kraštovaizdis. **Sveiki atvykę į Tūkstančio kalvų šalį!** Toks Ruandos epitetas pasklidęs dėl užburiančios „banguojančią“ žemę dengiančios žalios pievų ir atogrąžų miškų paklodės. Be to, ar žinojote, kad šiam Juodojo žemyno kraštui prigijęs ir pasaulio audrų ir žaibų sostinės vardas? O kaip Jūs pavadinsite vulkaninių viršūnių ir vandens telkinių pripildytą, kalvų išraižytą, žaibų skrodžiamą centrinės Afrikos šalį, kurios kalnų šlaituose glaudžiasi paskutinės kalnų gorilų šeimos? Sukūrėme tokią kelionės programą, kad Jums priešaky atsiskleistų tyriausias jausmus sužadinti Ruandos esmė. Pirmiausia važiuosite į nakvynės vietą, tuomet vyksite prie šalies šiaurės vakaruose, **Virungos kalnų** šešėlyje tyvuliuojančių ežerų dvynių – **Bureros ir Ruhondo**, iš kur atsiveria pribloškianti penkių Virungos kalnų viršūnių panorama. Žodžiais nedrįstame perteikti viso šio gamtovaizdžio charakterio. Bet tik įsivaizduokite tamsius vandenį, apsuptus miesto dvasios visiškai nepalietusių švelnių ir minkštų žaliųjų smailių ir krioklių. Ežeruose nuo kranto arba tradicinėse kanojose žvejoja vietiniai. Aplink šen ten pūpso ramūs svečių namai ir lodžijos su terasomis, atsikusiomis į kerinčią vandenų tamsą, o gal dangišką piramidę primenantį Muhaburos ugnikalnį ar toluomoje žaliuojančias džiungles, kurių tankmėje gyvena įspūdingiausios ir bene labiausiai į žmones

panašios šios planetos būtybės. Leiskite atpalaiduojamoms mintims Jus vedžioti po karališko grožio horizontą. Ilsėkitės ir kaupkite jėgas prieš dar vieną ryškią dieną. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensione/ svečių namuose.

11 diena. Ugnikalnių nacionalinis parkas.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Pusryčiai. Nepamirškite apsiręngti patogiai, turėti neperšlampamų apsiaustų. Būkite fiziškai ir emociškai pasirengę energingam ir kaip niekad anksčiau savitam žygiui. Atminkite – kuo didesnės pastangos, tuo didesni ir didingesni nuotykių. Šiandien galėsite pasirinkti vieną iš kelių programų (už papildomą mokestį). Nepageidaujantys žygių, beveik visą dieną galės skirti poilsiui Ugnikalnių nacionaliniame parke ir gėrėtis ypatingo grožio kraštovaizdžiu – stulbinančiais ugnikalniais. Jei Centrinė Afrika Jus taip įtraukė į gamtos mįslių paieškas, kad užvaldęs noras ir toliau iki smulkmenų sekti laukinių sutvėrimų būtų ir pažinti kuo daugiau jų rūšių, siūlome **išvyką pas markatas Cercopithecus kandti**. Anglų kalba šios ugniakailės nenuoramos vadinamos labai tiksliai – golden monkeys („auksinės beždžionės“). Turėsite retą, gal ir vienintelę galimybę gyvenime pažvelgti į jų gyvenimo fragmentus bambukų giraitėje: ką veikia straksėdomos ant bambuko šakų ir žemės, ką mėgsta, kokio dydžio būriuose kartu įsikuria, kaip ilsisi, kuo minta, kuo skiriasi nuo kitų, jau matytų beždžionių. Mes tik pasufleruosime, kad šios beždžionės ganėtinais svetingos žmonėms ir smalsulių nesibaido, jei jų grupė nedidelė ir rami. Po pagrindinės programos dalies, kuriai vadovaus reindžeris, turėsite laisvo laiko stebimas vietines veikėjas nufotografuoti ir pafilmuoti. Knygų ir M. Aptedo vaidybinio filmo „Gorilos rūke“, paremto tikrais gyvenimo įvykiais, nepakanka? Ir kelionės metu Jūsų neapleidžia klausimai apie vieną garsiausių pasaulio zoologų ir primatologų D. Fossey? Jei Jūsų sveikatos būklė gera, jei jaučiatės fiziškai stiprus ir galite užlipti į 3000 metrų aukštį, jei Jūsų žingeidumas stipresnis už galimus laikinus kelionės sunkumus, **kviečiame leisti į vieną labiausiai įkvepiančių Afrikos turų – garsios mokslininkės tyrinėjimų keliais**. Pusmečiui atvykusi į piliatinių karų krečiamą Afriką ambicingoji amerikietė čia pasiliko 18 metų – iki gyvenimo galo. Moteris šiltą, patogų gyvenimą ir šeiminių laimę Jungtinėse Valstijose dėl meilės gyvūnams ir begalinio troškimo juos apsaugoti nuo žiaurių brakonierių iškeitė į ekstremalias gyvenimo sąlygas Ruandos miškų tankmėje. D. Fossey įkūrė tyrinėjimų centrą ir pavadino jį Karisoke, sujungusi dviejų priešaky stūksančių Virungos kalnų vulkanų pavadinimus – Karisimbi ir Bisoke. Baltoji atvykėlė iš Vakarų pasaulio anuomet vietiniams kėlė didelę nuostabą, kad ji nepabūgo įsikurti miško tankmėje tarp nesvetingai nusiteikusių batvių ir plėšrių gyvūnų knibždėlyno. Ją pažįstami afrikiečiai vadino Nyiramacibiri – „moteris, kuri viena gyvena kalne“. Kiekvieną dieną D. Fossey aukštuose drėgnuose šlaituose skindavosi kelią tarp žmogaus ūgio žolių ir krūmų, mirkdavo nuo liūčių, tačiau nepasiduodavo – ilgą valandas klaidžiodavo ieškodama naktinių lizdų, kad atsidurtų šalia primatų būrių. Rizikuodama ji priartėjo prie grėsmingai žmonių atžvilgiu nusiteikusių gorilų. Tyrinėtoja suprato, kad šių gyvūnų pasitikėjimą galima pelnyti elgiantis itin ramiai ir mėgdžiojant jų judesius bei garsus. Mokslininkė ilgai taip su gorilomis susidraugavo, kad jų mažylis galėjo laikyti rankose, o atskirtais nuo mamų ir nukentėjusiais pasirūpinti. Dėl svarbių atradimų apie šią primatų rūšį D. Fossey tapo viena žinomiausių visų laikų zoologų kartu su orangutanų žinove, lietuvių kilmės Birute Galdiku ir paprastąsias šimpanzes tyrinęjusia Jane Goodall. Visos šios trys moterys anglų kalba vadinamos trimates pagal žaismingą žodžių sąskambį ir asociacijas su primatais. Bene didžiausias D. Fossey nuopelnas – sumažėjęs brakonieravimo lygis Ugandoje ir išsaugota kalnų gorilų rūšis. Nuolat kovojusi su žmonių žiaurumu ir naikinusi pamiltiems primatams spendžiamas pinkles, galiausiai ji sumokėjo savo pačios gyvybę. 1985 m. mokslininkė buvo rasta mįslingai nužudyta savo namelyje. D. Fossey amžino poilsio atgulė greta savo mylimiausios, žudikų auka tapusios gorilos – Digo (Piršto). Pasakojama, kad po laidotuvių žmonės pagal vietos paprotį tarp šių kapų pastatė akmenų tiltą, kad amžiams sujungtų dvi giminingas, skausmingo likimo sielas... Turėsite galimybę gyvai įsijausti į aplinką, kurioje D. Fossey praleido svarbią, išbandymų ir pavojingos egzotikos kupiną gyvenimo dalį. Kelyje į Karisoke tyrimų centrą, šalia kurio ji palaidota, įprasta sutikti primatus, miško dramblius, daugybę paukščių ir kitų įvairiausių gyvūnų rūšių. Tik eikite ir žvalgykitės neskubėdami – dideliame aukštyje gali pasunkėti kvėpavimas, sulėtėti judesiai. Tačiau išstvermingų keliautojų patirtis liudija: sunkumas žygio metu atperka tyriausios emocijos ir nuostabūs įspūdžiai. Tiems, kas nori pailsėti nuo žygių ir pasiilgo žmonių minios, pasiūlysiu apsikalninti Ruhengerio turguje. Tai pagrindinė Virungos kalnų papėdės miestelio, įsikūrusio šalia Buleros ežero, gyventojų ir prekyvių susibūrimo vieta. Jokių nublizgintų vitrinų ar dirbtinių, turistams skirtų grimasų. Čia vietiniai renkasi apsipirkti vaisių, daržovių, daiktų. Čia ir Jūs galite rasti sau gardžių, mielių arba įdomių smulkmenų. Tarp paprastų prekyviečių ir ant jų chaotiškai sukrautų gėrybių Jums atsiskleis ryški gatvės mada ir nuotaikos, kuriomis gyvena čia buviai. Po programos Ugnikalnių nac. parke važiuosite įsikurti prie vulkaninės kilmės Kivu ežero. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/ pensione/svečių namuose.

12 diena. Kivu ežeras.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Pusryčiai. Jūs – prie vieno gražiausių žemyno ežerų, kurį vakaruose Ruanda dalijasi su Kongo demokratine respublika. Jo istorija – tokia vaizdinga ir galinga kaip ir šių kraštų gamta. Mokslininkai aiškina, kad Virungos ugnikalnių išlieta lava kadaise užtvėnkė į šiaurę, Nilo link, tekančias upes. Taip ir susidarė 2700 kv. kilometrų ploto, vietomis 200 metrų gylio gėlavandenis ežeras, kurį puošia giliai raižytos kranto linijos. Kai kur jos apaugusios eukaliptų ir pušų giraitėmis, kai kur nuklotos kavos plantacijų, vietomis remiasi į mažus miestelius. Mes specialiai parengėme kelionės programą taip, kad **Kivu** vainikuotų Jūsų prasmingą pažintį su Centrinės Afrikos dvasia. Įkvėpkite tyro Ruandos oro ir kerinčio laukinio žavesio. Diena, kai niekur nereikia skubėti ir galite atsiduoti momentinei nuotakai be jokio plano. Tokiu atveju rekomenduojame pasimaudyti ežere ir pasikaitinti ant švelnių horizontu maloninančio kranto. Net ir vietiniai žavis ežero paveikslą keičiančiais saulėlydžiais. Bet jei vandenys kviečia Jus patirti vėjo jėgą, išbandykite čia siūlomas pramogas: pajauskite ežerą atsistoję ant banglentės arba įsitaisę greitaeigiame kateryje. Galite tiesiog pasiplaukioti katamaranu ar kanoja. Tačiau jei keliautojo siela vis nerimsta ir ją tarsi magnetas traukia lyriški Kivu ir jo apylinkių toliai, rekomenduojame pasirinkti gairių turą laivu į ežero salas arba aromatingą ekskursiją į privatų Kinunu kavos fabriką, įsikūrusį ant ežero kranto, taip pat išvyką į žvejų kaimelį arba turgų. O jei norite ir daugiau gurmaniškų potyrių, būtinai paragaukite vietos delikateso – sambaza žuvelių. Nakvynė stovyklavietėje/ lodžijoje/pensione/svečių namuose.

13 diena. Kivu – Kigalis.. Maitinimas: pusryčiai, pietūs, vakarienė. Pusryčiai. Važiuosite į šalies sostinę – **Kigali**. Per šias tyrinėtojiškas atostogas turėsite galimybę ir fiziškai, ir emociškai atitrūkti ir nuo kasdienių rūpesčių, ir nuo pašėlusiai greito gyvenimo tempo, nuo tirštų žmonių būrių ir gatvių užsesio. Pailsėję vėl įsiliesite į miestišką aplinką. Didžiausias Ruandos miestas, kurį 1907 m. įkūrė vokiečių kolonistai, paskutinę kelionės dieną Jums atskleis savo išskirtines įdomybes. Per ekskursiją patys galėsite susidaryti įspūdį, ar Kigalis – iš tikro švariausias Afrikos miestas, kaip kai kurie šaltiniai teigia. Kad geriau suprastumėte jo žmonių minią, tutsių ir hutų bei šių tautų dramatiškus išgyvenimus, aplankysite **Genocido memorialą**. Netolima praeitis ir faktai brėžia skausmingą liniją per Centrinės Afrikos gyventojų kartas. Ir taip tarpusavy nuo senų laikų nesutarusius tutsius ir hutus dar labiau kiršino kolonistai. Ruandai atgavus nepriklausomybę, šalies valdytojai ir dauguma gyventojų buvo hutai. Iki tol belgų labiau mėgti ir pripažinti tutsiai pabėgo į gretimas šalis ir ten formavo ginkluotas keršto pajėgas. Hutų valdžia leidosi į derybas, bet, mėlingomis aplinkybėmis nukritus lėktuvui su valstybės vadovu, šalyje kilo chaosas ir prasidėjo

skerdynės. 1994 m. vos per vieną mėnesį buvo nužudyta iki milijono tutsių. Kigalyje įkurtame Genocido muziejuje saugojami pasakojimai ir vaizdiniai įrašai, liudijantys tragiškus šalies įvykius. Jus emociškai priartins prie šių tautų istorijos ir jų santykių peripetijų bei šalies politikos. Ar žinojote, kad tarp žmonių, kurie nepabūgo padėti tragedijų sukrestiems afrikiečiams, yra ir lietuvis? Nuo 1978-ųjų Ruandoje gyvenantis misionierius Hermanas Jonas Šulcas rėmėjų iš Europos dėka Muša kaime, maždaug 60 kilometrų nuo sostinės Kigalio, įkūrė amatų mokyklą, gimnaziją ir globos namus, kuriuose gyvena apie 200 vaikų. Kunigas rūpinasi per genocidą nukentėjusiais našlaičiais, teikia vietiniams ir medicinos pagalbą. Vaikams iš Ruandos jis kasmet suorganizuoja kelionę į Lietuvą, Kėkštuose rengiamas tarptautines jaunimo stovyklas ir susitikimus. Klaipėdoje gimęs H. J. Šulcas per karą su mama pabėgo į Vokietiją, ten mokėsi Vasario 16-osios gimnazijoje, todėl saitai su lietuvybe niekada nenutrūko. Baigęs kunigystės mokslus Italijoje, lietuvis daug keliavo po pasaulį – dirbo Jungtinėse Valstijose, Kanadoje, Brazilijoje. Tačiau atvykęs į Ruandą, joje liko. Devynias pasaulio kalbas mokantis misionierius Lietuvoje apdovanotas Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi ir „Lietuvos diplomatijos žvaigžde“, tituluotas „Auksine Lietuvos širdimi“ ir „Lietuvos garbe“. Tai vienas šviesiausių pavyzdžių, liudijančių, kad meilė ir atjauta, nepaisanti didžiulių atstumų ir rasių skirtumų, gali nutiesti prasmingus kelius net ir tarp visiškai skirtingų kultūrų. Prieš atsiveikimo su Ruanda vakariene, esant galimybei, vyksite pasižiūrėti skambaus, išraiškingo, nepamirštamo batva pigmėjų pasirodymo. Tikimės, vietinių balsai ir ritmai liks Jūsų širdyje, ir namo vyksite su meile Afrikai. Vakare – pervežimas į tarptautinį Kigalio oro uostą.

14 diena. Skrydis į Europą.. Skrydis į Vilnių su persėdimu. Grįžimas į Lietuvą. **Kelionės kaina asmeniui dviviečiame kambaryje nuo: 4290 EUR** Priemoka už vienvietį kambarį: nuo 1050 EUR

Įskaičiuota į kelionės kainą

- Kelionė visureigiu/mikroautobusu/autobusu (specialiai pritaikytu safario kelionėms) pagal programą.
- 11 nakvynių stovyklavietėse įrengtose palapinėse/lodžijose/pensionuose/svečių namuose/viešbučiuose.
- Maitinimas pagal programą: 12 pusryčių, 12 pietų, 12 vakarienių.
- Ekskursinė – pramoginė programa, bilietai į lankytinus objektus (pagal programą).
- Plaukimas laivu Merčisono krioklių nacionaliniame parke.
- Kruizas Kazingos kanalu.
- Nacionalinių parkų įėjimo mokesčiai (pagal programą).
- Nacionalinio parko leidimas stebėti šimpanzes (200 USD).
- Kvalifikuotų vietinių gidų paslaugos anglų kalba.
- Profesionalaus GRŪDOS kelionės vadovo iš Lietuvos paslaugos (vyksta susidarius ne mažiau 10-ties turistų grupei; susirinkus 6-8-nių turistų grupei, kelionė vykdoma su vietiniu anglakalbiu gidu).
- Kelionės dokumentų sutvarkymas.

Neįskaičiuota į kelionės kainą

- Tarptautinių skrydžių bilietai su oro uostų mokesčiais nuo 890 EUR (priklauso nuo sezono, oro linijų bendrovės, bilieto išrašymo datos etc).
- Ugandos ir Ruandos vizos (100 EUR asmeniui).
- Nacionalinio parko leidimas stebėti kalnų gorilas (800 USD arba 780 EUR asmeniui) – užsakoma iš anksto!
- Papildomos ekskursijos ir pramogos pagal pageidavimą:
Auksinių beždžionių stebėjimo žygis Ugnikalnių nacionaliniame parke (kaina tikslinama);
Žygis „D. Fossey keliais“ Ugnikalnių nacionaliniame parke (kaina tikslinama);
Plaukimas laivu Kivu ežeru (kaina tikslinama);
Žvejų kaimelio lankymas prie Kivu ežero (kaina tikslinama).
- Medicininių išlaidų draudimas užsienyje (privalomas), nelaimingų atsitikimų, bagažo ir neįvykusios kelionės draudimas (pagal pageidavimą).
- Ausinukų nuoma.
- Asmeninės išlaidos, arbatpinigiai vietiniams gidams 3-5 USD asm. (dienai) ir vairuotojams 1-3 USD asm. (dienai), gėrimai, kitos nepamintėtos išlaidos.
- P.S. už leidimą fotografuoti ir filmuoti tam tikruose objektuose mokama papildomai.

Svarbi informacija

Daugiau informacijos: <https://www.gruda.lt/naujienos/esim-virtuali-kortele>

Papildoma informacija

- Kelionės organizatorius pasilieka teisę optimizuoti maršrutą likus mėnesiui iki kelionės pradžios.
- Pasikeitus skrydžių, lėktuvų bilietų ir/arba kitų paslaugų kainoms, valiutų kursams, kelionės programa, data ir kaina gali keistis.
Aviabilietai negražinami ir nekeičiami, pinigai už juos negražinami.
- Siūlomų ekskursijų, pramogų, objektų lankymo tvarka, skaičius ir kainos gali keistis.
- Nurodyta tarpinių pervežimų trukmė gali keistis dėl kelių būklės, eismo ar oro sąlygų.
- **Siekdamas užtikrinti keliautojų saugumą**, kelionės organizatorius pasilieka teisę keisti kelionės programą, ekskursijų eilės tvarką, viešbučius, skrydžius ir pervežimus dėl aplinkybių arba įvykių kelionės šalyje (gamtos reiškiniai, oro sąlygos, streikai, politinės aplinkybės, etc.), kurių nebuvo galima numatyti iki kelionės pradžios. Kelionės organizatorius neatsako už papildomas išlaidas, atsiradusias dėl šių aplinkybių (pvz, vizų pratęsimas, nauji lėktuvo bilietai, papildomos nakvynės, pervežimai, skiepai ir pan.).
- Minimalus keliautojų skaičius grupėje – 10 turistų. Nesurinkus minimalaus turistų skaičiaus ir, turistams sutikus, grupė gali vykti be kelionės vadovo iš Lietuvos; kelionės kaina perskaičiuojama.
- **Nepamirškite pasirūpinti savo sveikata:** pasikonsultuokite su šeimos gydytoju, kelionėje turėkite individualią vaistinėlę. Rekomenduotinių skiepų sąrašas svetainėje <https://nvsc.lrv.lt/skiepai-keliautojams>. **BŪTINAS geltonojo drugio skiepų sertifikatas.**
- LR piliečio pasas turi galioti ne mažiau kaip 6 mėn. po kelionės pabaigos. **SVARBU! Pasas turi būti tvarkingas, nesuplyšęs, jame neturi būti neoficialių antspaudų***. Atkreipiame dėmesį, kad, remiantis nauja ES direktyva, joks asmens dokumentas negalioja ilgiau kaip 10 metų po jo išdavimo datos.
- **KELIONIŲ ORGANIZATORIUS „Kauno Grūda“ NEATSAKO UŽ PASIENIO PAREIGŪNŲ IR ORO VEŽĖJŲ VEIKSMUS.**

***Kas yra neoficialūs antspaudai?** Tai suvenyriniai antspaudai, kuriuos keliautojai gali gauti turistinėse vietose (pvz.: Maču Pikču, Ušuajuje, Japonijoje, Jungfrau ir kt.). Jei norite turėti suvenyrinį antspaudą, skirkite jam vietą užrašų knygutėje. Į pasą jų dėti griežtai nerekomenduojama.

Detalios informacijos kreiptis į maršruto operatorių

Agnė Kontrimavičienė

 [052196362](tel:052196362) agne.kontrimaviciene@gruda.lt

Skambinkite mums

I-V 09:00 - 18:00, VI : Nedirbame, VII : Nedirbame

Kaunas: [0-37 32 44 54](tel:037324454), **Vilnius:** [0-5 215 00 77](tel:052150077), **Klaipėda:** [0-46 31 17 43](tel:046311743), **Mažeikiai:** [0-44 32 53 00](tel:044325300), **Online užsakymai:** [061148640](tel:061148640),
Grupėms: [0-37 40 41 73](tel:037404173)